

عنوان مقاله:

نقش رودخانه‌های مرزی در همکاری و همگرایی منطقه‌ای (مطالعه موردی: هیرمند)

محل انتشار:

دوازدهمین همایش ملی محیط زیست، انرژی و منابع طبیعی (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده‌گان:

حسن ظفری دوازده امامی - دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی منابع آب، دانشگاه شهرکرد.

حسین ظفری دوازده امامی - دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم سیاسی، دانشگاه اصفهان.

غوث الدین حافظ - دانشجوی دکتری جامعه شناسی سیاسی، دانشگاه اصفهان.

سیدرضا حجازی - دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم سیاسی، دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

آب اگرچه مایه زندگی است اما، همواره متنا خلاف میان ایران و افغانستان بوده و هست. اگر اختلاف بر سر آب در دوران گذشته در جوامع روسیه‌ای یا شهری نمود پیدا می‌کرد، اکنون کمبود آن مانع برای توسعه پایدار و بهانه‌ای برای رو در رو قرارگرفتن دولت‌ها شده است. در مناطق خشک و نیمه خشک جهان از جمله خاورمیانه، آب یکی از مسائل حیاتی به شمار می‌رود که کشورهای همسایه به طور جدی نیازمند همکاری و توافق در مورد آن هستند. بدون چنین فرآیندی، تداوم صلح امکان پذیر نبوده و امنیت منطقه‌ای با تهدید رویه رو می‌شود. آب را به دلیل سیال بودن و تحرک آن، نمی‌توان صرفاً در سطح لمی مورد بررسی قرار داد. بنابراین ممکن است بستر یک رودخانه یا دریاچه به عنوان مرز حائل میان دو یا چند کشور به دلیل فرسایش یا تغییر مسیر رودخانه تغییر نماید و در نتیجه تعیین دقیق مرز ضروری گردد یا ممکن است بهره برداری از آب متعلق به حوضه آبریز رودخانه بین‌المللی توسط یک کشور، استفاده کشور دیگر از آب همان رودخانه را در حیطه قلمروی آن کشور به مخاطره بیندازد. با این وصف، هدف از این پژوهش بررسی نقش رودخانه مرزی هیرمند در همگرایی میان ایران و افغانستان میباشد. نگارنده با بهره گیری از چارچوب نظری واقع گرایی و با شیوه کتابخانه‌ای و روش تحلیلی - توصیفی به این نتیجه دست می‌یابد که اقدامات دو کشور در مورد رودخانه هیرمند در روابط میان دو همسایه موجب واگرایی می‌شود.

کلمات کلیدی:

ایران، افغانستان، ژئوپلیتیک و اگرایی همگرایی هیدرولیتیک، هیرمند

لينک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:<https://civilica.com/doc/2018467>